Yargıtay 2. HD E.2026/1414 K.2026/3926 (09.04.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

2. Hukuk Dairesi 2026/1414 E. , 2026/3926 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2024/20 E., 2025/70 K.

Taraflar arasında görülen asıl ve birleşen soybağının reddi davasında bozma sonrasında yapılan yargılama sonucunda mahalli mahkemece verilen yukarıda tarihi ve numarası gösterilen hüküm asıl ve birleşen davacılar vekilleri tarafından ayrı ayrı temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

1.Dava ve birleşen dava soybağının reddi istemine ilişkindir. Davacı, nüfusta kayden çocuğu olarak görünen kişinin çocuğu olmadığını ileri sürerek soybağının reddine karar verilmesini talep ve dava etmiştir. Birleşen davacı ise nüfusta kayden babası olarak görünen kişinin babası olmadığını ileri sürerek soybağının reddine karar verilmesini talep etmiş olup Mahkemece asıl ve birleşen davanın hak düşürücü süre geçtikten sonra açıldığı gerekçesiyle reddine karar verilmiştir. Bu karara karşı davacı tarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur. İstinaf incelemesi yapan Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

2.Geniş anlamda soybağı bir kimsenin üst soyu ile olan kan bağını; dar anlamda soybağı ise, bir kimsenin sadece ana-babasıyla arasındaki biyolojik bağını ifade etmektedir. Bir kişi (çocuk) ile kendilerinden biyolojik (genetik) olarak türemiş olduğu kişiler arasındaki bağa doğal soybağı (biyolojik nesep), hukuk düzeni tarafından aranan bazı koşulların gerçekleşmesiyle, bir çocuğun hukuki olarak bir ana-babaya bağlanması sonucunda, ana-baba ile çocuk arasında kurulan bu hukuki ilişkiye ise hukuki soybağı (hukuki nesep) denir. Buna göre soybağı, bir kimseyle ana-babası arasındaki doğal ve/veya hukuki bağ olarak tanımlanmaktadır.

3.4721 sayılı Kanun’a göre, çocuk ile anne arasındaki hukuki soybağı doğumla; çocuk ile baba arasındaki hukuki soybağı ise anneyle evlilik, tanıma, babalık davasında verilen hüküm veya evlat edinmeyle kurulmaktadır. Baba ile çocuk arasında evlilik içinde doğmaya, babalık karinesine, dayalı olarak hukuken kurulmuş bulunan soybağı ilişkisinin ortadan kalkması ancak soybağının reddi ile söz konusu olabilmektedir. Soybağının reddi davasının başarıya ulaşarak çocuk ile babası arasındaki soybağının ortadan kalkması sonucunda çocuk, baba yönünden soybağı bulunmayan çocuk statüsüne girer. Anayasa Mahkemesi'nin 25.06.2009 tarihli ve 2008/30 Esas, 2009/96 Karar sayılı kararında belirtildiği üzere, kişinin genetik-biyolojik kökeni kendisine ait olmayan çocuğu reddetme hakkı en temel haklarından birisidir. 4721 sayılı Kanun'un 286 ncı maddesinde, erkeğin, çocuk ve anne aleyhine açacağı soybağının reddi davası ile babalık karinesini çürütebileceği; 289 uncu maddesinde ise kocanın soybağının reddi davasını doğumu ve baba olmadığını veya ananın gebe kaldığı sırada başka bir erkek ile cinsel ilişkide bulunduğunu öğrendiği tarihten başlayarak bir yıllık süre içinde açması gerektiği, gecikmeyi haklı kılan sebepler varsa bir yıllık sürenin bu sebebin ortadan kalkmasından sonra başlayacağı hükme bağlanmıştır.

4.Soybağının reddi davasında, davanın hak düşürücü süre içerisinde açılıp açılmadığı hususunda ve davanın temellendirilmesinde belirleyici olan “öğrenmenin”, ne zaman gerçekleştiği noktasında şüphenin öğrenme açısından yeterli olup olmadığı üzerinde

durulmalıdır. Yerleşik Yargıtay uygulamalarında, yargılama dışında elde edilmiş babalık raporlarına özellikle hak düşürücü süre niteliğindeki dava açma süresinin öğrenme tarihinden itibaren başlaması bakımından dikkate alındığı görülmekte yani öğrenmenin yargılama dışı babalık testi ile gerçekleşmesi anında hak düşürücü sürenin başlayacağı kabul edilmektedir. Sonuç olarak, bir çocuğun kendisinden olmadığı yönündeki şüphe öğrenme açısından yeterli kabul edilemeyecektir.

5.Somut olayda; Mahkemece, asıl davanın boşanma davasında çocuğun kendisinden olmadığını öğrendiği kabul edilmişse de, yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere şüphe öğrenme anlamına gelmeyeceğinden, boşanma davasında DNA incelemesi yapılmadığından davacı ile çocuk arasında kurulan soybağının kesin ve inandırıcı delille çürütülmesi de söz konusu olmayacaktır. Soybağının reddi davası yönünden hak düşürücü süreyi düzenleyen 289 uncu maddedeki sürenin başlangıcı mahiyetindeki "öğrenme" olgusunun henüz gerçekleşmediği anlaşılmakla, mahkemece asıl davanın süresi içinde açıldığı, birleşen davacının ise derdest dosya (asıl dava) bulunması sebebi ile haklı gerekçe ile dava açmadığının kabul edilerek asıl ve birleşen dava yönünden DNA incelemesi yaptırarak sonucu uyarınca karar verilmesi gerekirken, her iki davanın da hak düşürücü süreden reddi doğru görülmemiştir.

KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Mahkeme kararının asıl ve birleşen dava yönünden BOZULMASINA,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde temyiz edenlere iadesine,

Dosyanın Mahkemesine gönderilmesine,

Kararın tebliğinden itibaren 15 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere,

09.04.2026 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.